

De erroribus circa fidem et

casti debita / que qualis sit nō latet vos scio
et hec cobibeat temporalis pena / si non retra-
here sufficit canonica vel eterna. **T**andē
ego ipse reuertor ad vos patres orthodoxi
supplicans petens et obtestans p̄ desideriu
illud q̄s habēt reuerēdissime ac deo ama-
biles paternitates vestre ad salutē aniarū
ad extirpationē errorū et correctionē erran-
tium: si q̄d mouet illa ezechielis imo dei p̄
ezechielē expanesceda horribilis tuba / que
pereuntiu in erroribus et peccatis intonat
sanguinē a speculatore mutū requiri / tol-
latur p̄ iudicialē huius sacrosancti concilij
sententia / libellus iste famosissimus / mortifer /
et hereticus / et eradat memoria ei⁹ a pp̄lo
christiano. **U**t quid etiā membranas occu-
pat: ut quid legētes et audiētes sua stagio:
ne fedat inficiat conculcatq̄? **H**oc in re-
cessu suo quesitū serenissimus rex roma-
noꝝ. Superst sedula patens cui sigillū su-
um impressū est. **E**t quid parisius egerit
fame vox insonat: **H**oc ip̄m petit. h̄c sua-
det. hoc obtestat christianissimus rex fran-
coꝝ. **H**oc p̄ clarissima parisiensis vniuersi-
tas / et alij q̄ plurimi. **H**oc nos postremo
humiles sui ambasiatores supplicabim⁹ vo-
tis exoramus / quatinus in hoc adiutores
sitis. dando regi iudiciū / et iusticiā filio re-
gis. sequēdo vestigia christi / qui ad hoc ve-
nit in mundū / ut oves errantes ad se redu-
ceret. **S**ic itaq̄ de prius errantibus si nō
obdormiuerint. si nō in errore cepto perti-
naces q̄s absit / extiterint. dicet ex sententia
illud de epistola dñice curētis. **E**ritis ali-
quā sicut oves errantes / sed nūc cōuersi estis
ad pastore et ep̄m aniaz v̄iaz. **A**d hoc q̄p̄
pe tendit oīo p̄posita vice thematis. **B**eus
iudiciū tuum regi da. et iusti. tu. si. re. **T**er-
minabimus in hoc p̄imā p̄ntis acus par-
tem. reliqua p̄ lecturā s̄raz quarūdā et sce-
dularum q̄tum audire placuerit finiatur.
Et finit p̄p̄ facta a dño cācellario p̄sien.
corā p̄ alio ḡnali p̄stā. ex p̄te regis francie
Et tūc postmodū dicitur cancellari⁹ pa-
sien. ac maḡi Jordanis moxini **E**t p̄ch.
nepotis et p̄. de versailles ambasiatores p̄
fatu christianissimi francoꝝ regis / et ei⁹ noīe
p̄duxerūt corā toto cō alio generali. et in
manibus p̄thonotarij Januē. sub custo-
dia concilij tradiderunt litteras. et alia mu-

nimenta subsequentiū comprehensiu in-
strumentoꝝ ab om̄ibus p̄thonotarijs et no-
tarijs. de et sup̄ dictis datis et p̄testat. **P**ri-
mo quendā puū s̄ertemū papireū p̄nētē
tres p̄tes principales. **I**n prima ponebāt
sex conclusiōes theologice contra p̄positio-
nem cuiusdā Johannis parui. et doctrinā
in eadē contentā / et incipit. **Q**uia ex patēti-
bus rē. **I**n secunda erāt octo regule super
filio theologico tenēdo in condemnatiōne
errorū cum certis requisitis. et incipit **S**up
om̄ia vincat veritas. **I**n tertia erat breuis
sedula petitiua examinatiōis faciēde de
deliberatiōe quattuor ordinū mendicantiū
super nouē assertiōibus rē. et incipit. **A**t-
tendēs christianissimus. **Q**uius quaterni
Magna pars fuit tunc lecta et specialiter re-
queste. **I**tem magnā litterā regis patentes
sup̄ condemnatiōe dicte p̄positiōis maḡi
Johannis parui / et incipit. **R**egia maiestas
n̄ra. **I**tem quendā magnū quaternum
papireū signatū signis duoz notarioꝝ cō-
tinentē p̄positiōem maḡi Johannis parui.
Ite instrumentū aduocationis dñi cancel-
larij parisiensis super p̄posito et perenni ex-
parte vniuersitatis parisiē. al̄s facta corā
rege francoꝝ. **I**tem sedulā papireā conti-
nentem appellationē a iudiciabus fidei su-
per publicatione votoꝝ rē. **I**tem s̄ram pa-
tentem vniuersitatis parisiē. sup̄ appro-
batione sententia dñi ep̄scopi parisiē. **I**tem
quendam quaternū papireū in quo conti-
nebatur deliberatio fratru de quattuor or-
dinibus mendicantiū sup̄ nouē assertiōib⁹.
Finis.

Sermo eiusdē corā

cōmissarijs fidei de erroribus s̄ fide et mo-
res circa p̄ceptum / Non occides.

Estimo me beatum apud te
Sacrosanctū p̄stantiē. cons-
ciliū. **O**cetus celebris reue-
rendoꝝ patꝝ ac ceteroꝝ dñoꝝ /
in om̄i sapientiā et doctrinā ac morū hone-
state fulgentiū. **E**stimo in quā me beatum
apud te / cū sum me defensusus hodie / ma-
xime te sciente oīa / nedū que apud iudeos
sed christianos sunt cōsuetudines et q̄stio-
nes p̄pter q̄s obsecro vt patieter me audis-
as. **U**it⁹ verbis illis beatissimus lucas cu-

his hodie natalis instat celebratio; qui comes
 meo individuum fuit egregij doctor; pauli
 lucas inquit est mecum solus. et alibi. Sa-
 lutateos lucas medicus charissimus. cuius verba
 omnia sunt. Hiero. languentis anime sunt
 medicina. Unde cum paulus fuisset a festo
 traditus in vinculis agrippe regi. Bixit idē
 rex ei pmittitur tibi rationem reddere pro
 teneo. Tūc paulus extenta māu. Esti-
 mo me beatus; inquit apud te rex agrippa
 cum sum me defesurus hodie maxime te sci-
 ente oia q̄ apud iudeos sunt p̄suetudines
 et q̄stiones; p̄pter qd̄ obsecro vt patiet me
 iudias. Sic ego de materia noue asser-
 tionū reuerēdissimi in p̄ibus ac ceteris do-
 minis commissarijs in causis fidei p̄ me nū-
 ciaturū; et ipoz nūc ordinatōe rationē red-
 diturus. Estimo me beatus; p̄pter qd̄ obse-
 cro vniūquēq; vt patiet me audiat. Et i
 primis quidē donandus ē ordo dicēdis; et
 enūtiāda confusio. habēdus ē insup sermo
 doctrinalis absq; vlla circūitione; vlt appa-
 ratu s̄boz; qualis ē materiē q̄ tractat accō-
 modat; deniq; rememorāda ē nūc distinctio
 ne fallat hos equiuocatio; quā distinctioz
 memini me notasse dū p̄dictas nouem as-
 sertiones cū suis reprobatiōibus. nūciani
 Possimus itaq; materiā hāc dupliciē
 cōsiderare. Ano mō pure theologice et ab-
 solute p̄ cōsiderationē ad conformitatē vel
 deformitatē s̄m leges diuinas traditas in
 scriptura sacra. Alio mō magis respectiue
 et s̄m terminos iuris positiuū. in primo tra-
 ctat de interesse ipsius fidei. in scō de inter-
 esse p̄sonali. vlt ita dicamus posse nos vno
 mō p̄siderare assertiōes. vel alio mō ipsos
 assertores aut reprobatores. Primum hanc
 obseruam in oī iudicio tā parisijs q̄
 in hoc sacro cōcilio. **R**ecogitās p̄mo
 p̄fessionē meā et officiū cancellariatus
 parisijs cui indignus deserui; qm̄ pari-
 sius sic tractantē vie fidei; p̄ sacra theologice
 facultatē dū deserunt frequētē a diuersis
 mūdi p̄ibus imo et a romana curia non
 nūq; quantus habeat eiusdē facultatē do-
 ctrinale iudiciū vbi nihil vnq; agit d̄ p̄so-
 nis nisi p̄ri saltē discussū fuerit d̄ doctis;
Cōscius sum p̄terea mihi p̄si; q̄ finalis
 intentio mea ē ad extirpatiōz errorū que fieri
 prius pōt et q; p̄ eoz reprobationē doctri-

nalem seu iudicialem q̄ damnent errātes
Rursus tercio cōstat qd̄ liberius p̄niti-
 us; verius et citius exquirat veritas et falsi-
 tas reprobat; dū cōstituit sola lex diuina iu-
 dex iux cōsiderationē Aresto. in pol. q̄ po-
 nit in quā legē iudicē ponit deū; q̄ autē ad-
 dit hoīem; addit et bestia. et hoc dicit p̄pter
 sensualitatē bestialē. de q̄ Virgilius in. xj.
Hinc metuūt capiūt; gaudentq; timētq;
 cōformitē ad illud p̄saiū. Cōfusa sunt hic
 oia spes merus meror gaudiū. Quo circa
 cōsultit apud Boetium p̄bia. Tu q; si vis
 lumie claro. cernere vez; tramite recto. cars
 pere callem; gaudia pelle; pelle timorem.
 Spēq; fugato; nec dolor affie; nubila mēs
 est; vinctaq; frenis. Nec vbi regnāt. **B**e-
 niq; p̄ hūc moduz salubrius obseruat illō
 Aug. in regula q̄ fiat correctio cū dilectio-
 ne p̄sonaz; et odio viciōz. Nec inde videt
 q̄ri qualiscūq; turbatio pacis. dñi q; iudi-
 ces facili; se expediūt si p̄us instituti crime
 circa interesse fidei. q̄ q̄ s̄m terminos iuris
 positiuū; prius discutiat materiā tanq; pro-
 phanā; super interesse personali. Qd̄ mon-
 strant aperte quinq; menses in tali discus-
 sione sola fere iam occupati. Unde et non
 nulli ex dominis commissarijs; sicut reuerē-
 diffimus pater dominus cardinalis came-
 racē. et ipe promotor conalij; et hoc inten-
 dere quālibet voluerūt. **H**ac ergo mo-
 destiam conabor in actu p̄senti; possēt
 obseruare. qd̄ obsecro neq; mihi neq; cau-
 se fidei; sed fame que discutitur officiat vel
 obsit. Sciunt em̄ plurimi quemadmodū
 conati sunt aliqui iugiter hanc materiā
 trahere ad personalia in p̄iudicium ne-
 dum cause fidei; sed fame per litteras et ali-
 ter false lese; in quibus diluendis si sermo
 flecteretur; p̄nosceretur aperta veritas in
 elucidationem clariozem cause fidei; et in
 laudem non mediozem ipam tractantiū
 aduersus obtrectantes. **Q**uāuis p̄terea
 non sufficiētē extirpantur errores vbi no-
 tōie perseverant errantes. Nihilominus
 sperandum est qd̄ cornentur om̄s ad sen-
 tentiam conalij. Quid igitur necesse p̄uo-
 care vel accusare personam errātis si dam-
 nare satis est errores. **H**is itaq; p̄elo-
 cutis veniamus ad materiā q̄ nouē asser-
 tionēs cū suis approbatiōibus habz. **P**ro-

De erroribus circa fidem et

cuius intellectu faciliori ponatur velut in
vna decretali casus longus. de hinc brevis
sō his litteris. **A. b. c.** **C**asus ē **C**. rex
supremus habz a 7 b vasallos suos / quoz
vnius non erat subiectus alterius / qui faci
unt confederatiōes ad inuicem iuramen
tis terribilibus firmatas. **B.** conducti ho
mines prece 7 precio qui per insidias p me
ditatas interficiunt subito. **A.** non diffida
tum nec de hoc pmonitū neqz tale aliquid
timentē / 7 hoc inficio. **C**. rege tandem. **B.**
factū auorat / 7 pponit se laudabiliter egisse
imofecisse debiti sui erga deum 7 regem
Pro cuius iustificatiōe ponit vel poni fa
ctū tāqz pro quibusdā regulis seu maximis
nouēbas assertiones. **F**raç per primā ius
tificat mortē ipsius. **A** / qz erat tyrānus vt
dicit machinans p fraudes et sortilegia ac
malū ingeniu in mortē sui regis. **C**. 7 ma
xime quia p ipm regem non poterat bono
modo de ipō fieri iusticia. **P**er secundā as
sertionē dicit se autorisatū fuisse vt sic age
ret per leges diuinā naturalē 7 humanam
Deinde per terciā 7 quartā iustificat sub re
gula generali tyrānoz q. **A**. debebat viliē
7 per insidias mori. **R**ursus p quintā sex
tam 7 septimā iustificat qz rex debz eū auo
rare remunerare 7 bñ famiare per epistolas
7 aliter vbicūqz. **P**erinde iustificat se nihil
egisse contra precepta dei bñ intellecta / nō
fm litteram sed ad sensum suum / 7 hoc in
octaua. **P**ostremo iustificat qz in nullo p
iurus fuit confederatiōibus non obstanti
bus / 7 hoc per regulā generalē in assertiōe
nona datā. **C**asus brevis **Q**uilibz ty
rannus pōt 7 debz licite 7 meritoie occidi
per quemcūqz vasallū suū vel subditū. eti
am per insidias 7 blandicias vel adulan
ones. nō obstāte quocūqz iuramēto seu con
federatiōe factis cum eo / nō expectata snia
vel mādato iudicis cuiuscūqz. **H**ic ca
sus quīs sit decisus per hoc sacrum conci
lium qd est hereticus / 7 sequat ex terciā et
quarta iunctis primā 7 vltima. nihilomi
nus videt aliqbz diminute poni. **P**ri
mo quia non loquitur de autorisatiōe p
leges diuinā naturalē et humanā vt in se
cunda. **S**ecundo non ponit pdictos ca
sus qd vniūter vel ignominiose 7 subito.
id est sine diffidatiōe debeat occidi / vt in

terciā 7 quarta. deinde nō ponit qd rex de
beat auozare remunerare 7 honozare / vt in
quinta sexta 7 septima. **Q**uarto dimittit as
sertionē octauā de falsitate sensus littera
lis scripture sacre / 7 qz quilibz sit interpret
vel epykes eius. **D**eniqz silet q. **C**. rex su
premus non habet talē potentā in suo re
gno / qz de. **A**. vasallo suo nō possit facere
iusticiā. **Q**uenē nunc si be nouē as
sertiones in forma sicut sūueniūt indi
Dicio fidei reprobāde. **E**t quīs questio hec
materia determinata sic p iudices fidei in
feriores de consensu 7 approbatiōe ipsius.
C. regis 7 fere totius cleri ex his nouem as
sertionibus tanqz contentus in eis suffici
enter licz diminute sicut patere videt intu
entibus diligēter primā terciā quartā 7 v
ltimā assertiōnes nostra questio decisa est p
hoc sacrum concilium / dum dānavit istaz
quilibz tyrānus 7c. velut hereticā. nihilomi
minus ponet hec quadrimebris cōclusio.
Nouē assertiōes cū suis reprobationibz
iudicialit iudicate spectat ad fidē etiā expli
cite. **E**t sunt due put in scedula cōtinetur
rationabilē qualificate. **P**otuerunt insup
p doctores 7 ordinarios loqoz doctrinali
7 iudicialit cōdenari. **S**unt deniqz p hoc
sacrum conciliū vel p sedē apostolicā dō ne
cessitate salutis reprobāde / 7 hoc vere vt in
terpretatiue. **E**x cuius pclusiōis pbatōe
qz spectat ad theologā maxime de interes
se fidei / poterit faciliē apparere / qd de inter
esse psonali sentiendū vel agendum ent p
scienciā canonicā. **S**ed priusqz sermo p
grediat vltierus tollendum ē quadruplex
scandalū / qd nobis ratiocinatiōis iter agen
tibus posset obsistere. 7 aures aliquoz qre
lis opilare vt absurdescerēt vitari. **E**cce
inquit qrela vna / quanta vilificatiō fidei /
quāta depressiō catholice doctrine vt in qli
bet verbo vel actu dicat hic ē error in fidei
hic ē heresis. **R**ēsio brevis / deputet hoc er
rantibus qui prius ad ea q fallā erant scri
pturam sacra 7 fidē ptabere conati sūt res
pugnante. **H**inc ista fidei vilificatiō / hinc
cōculcatiō vitatis catholice nō a desēden
tibus eā ne talitē cōculcet. **E**cce inqz ali
orum qrela qz nihil hic fit amore fidei sed
odio psonali vel rancore / s; favore inordi
nato / s; partialitate. **S**ed pfecto omniū il

le infelicissimus iudicandus est et misera-
bilior omnibus hominibus qui cum certis-
simis incommodis nedum bonorum tempali-
um sed pro vite periculo tenderet in infer-
num et quod tenderet et utique peccatum odij
vel favoris inordinati quod stipendia peccati
mors non quecumque sed eterna. Ceterum non
quis in hac re loquitur vel quo animo loquitur
sed quod verum sit quod loquitur attendere vos con-
cernet. **E**cce rursum querunt alij vide-
te quod nihil hic cum modestia vel pruden-
tia talis aut talis agit sed inmittit fantasie pro-
prie et famositati. **A**le dicuntur furores eius
quia pertinax et emulatio quod dura cui testes
et tales de illa natione vel facultate per literas
vel aliter tradunt. **A**t vero conso-
latur exemplum christi quod ob predicandis
ferocem sui etiam parentes dixerunt in fu-
rorem versus esse. **E**t de prophetis prioribus
vultus invenimus dicuntur vni quid querit
insanus iste: **B**enignus profecto qui dicere potest
cum propheta domino. **C**onsilium meum iustifi-
cationes tue. **I**lle iam non proprio capiti fa-
mositati vel imprudentie inmittit dicens est
sed solidissime veritatis auctoritati quod in
hac parte si testimonium hominum recipimus
illud abundantius longe est pro nobis tamen nu-
mero quam merito. **C**onquerunt ad extre-
mum quidam. **E**cce inquit quanta regni christi-
anissimi diffamatio quo tot errores exor-
ta dicunt et famant. **I**mo vero rursus ha-
beat quisquis hoc obijcit ad obprobrium
quod ad singulare et incomparabile laudem
eiusdem regni et incolarum cedit ista errorum
non quidem publicatio sed virtuosissima de
bellatio que neque proprio sanguini neque di-
scriminibus inumeris neque proprie parceri
te quod prius ut errores in eodem regno caput
vita dicamus exercere vel innoxium germine
erumpere ceperint. **O**bservet illud de psal-
mo filia babilonis misera beatus qui te-
nebit et allidet parvulos suos ad petram
et illud de nasone apprimere ovis nova sunt
pravi mala semina morbi. **E**st enim huma-
num peccare sed vere diuinum profestum a pec-
catis resurgere etaque proterere virtutis forte pe-
de. **D**is itaque scandalis ne pergentibus
nobis ad veritatis inquisitionem noceant ele-
ctis. **R**educemus primam partem conclusio-
is et multiplici radice et principaliter inuesti-

gando principaliter doctrinaliter et radica-
liter quid proprie sit fides et vnde quis denota-
tur fidelis catholicus. **E**t ex opposito quod
sit error in fide vel heresis et quis denota-
tur errans in fide vel hereticus. **E**t primo re-
iectis pro nunc acceptioibus alijs de fide quod
fides aliquando dicitur sponso. **I** Timotheo. v. quod
primam fidem irrita fecerunt. **E**t quodque fidelita-
tas. **P**roverbia. **E**t virtus fidelis quis invenit.
Quodque scientia Roma. **I**t. omne quod non est ex
fide est peccatum. **Q**uodque sacramentum fidei.
Augustinus ad Bonifacium. **Q**uid est puulos ha-
bere fidem nisi fidei sacramentum. **A**ccipiamus
descriptionem fidei de qua locuturi sumus ex
vobis apostoli ad Roma. **I**. vbi dicitur quod fides est
ex auditu auditus autem per verbum dei. **U**n-
de sicut **A**resto. describit scientiam quod est habitus
firmus per demonstrationem acquisitionis sic po-
test describi quid sit fides quod est habitus fir-
mus et verus per auditum vbi dei acquisitionis.
Et vocatur hic verbum dei scriptura sacra vel
inspirata vel predicata vel scripta seu lecta.
Pro cuius descriptionis declaratione
sciendum quod sicut scientia multipliciter acci-
piatur sic et fides quod tum spectat ad apostolum.
Accipit enim quodque scientia per habitum ut de-
scriptum est quodque per assensum ex tali habitu pro-
cedente quodque per obiectum illius habitus vel
actus et hoc dupliciter sicut est duplex obie-
ctum quod scimus. **U**nus est conclusio demon-
strata mentalis vocalis vel scripta. **A**liud est
res significata per conclusionem. **U**nus vocatur
obiectum materiale. aliter formale sicut **T**ho-
Amplius scientia quocumque predictorum mo-
dorum accipitur solet sumi dupliciter. **U**no
modo per unicum vel simpliciter tali habitu factum
vel obiecto. **A**lio modo per collectionem multorum
hominum habituum vel actuum vel obiectorum.
Quoadmodum dicimus philosophiam esse unam scientiam
sic metaphisicam sic medicinam. **E**t sic de alijs
Conformiter ad predictas distinctiones di-
cimus quod accipit fides quodque pro habitu et
sic data est descriptio. **Q**uodque per actum ex tali ha-
bitu procedente et proprie pro interiori assensu
fidei improprie per actum exteriori qui ex hoc
interiori procedit. **Q**uoadmodum dicimus iste
fideliter agit. **R**ursum accipit fides pro obie-
cto fidei. s. proposito credita sicut est iste arti-
culus. **D**eus est trinus et unus aut etiam res
per hanc oppositionem significata sicut dicitur deus

De erroribus circa fidem et

est fides mea. Et hoc de complete significabilibus huius sermo possit que obmittim⁹
Postremo fides accipit quilibet modorum predictorum quibus per unico habitum vel actu vel obiecto. quibus per collectioe plurimorum et oim quemadmodum in simbolo apostolorum vel athanasij vel concilij niceni vel sacre scripture dicimus fidei catholicam contineri. **U**n⁹ et sic loquitur athanasius dicens. Quicumque vult saluus esse ante omnia opus est ut teneat catholicam fidem. Et de particulari fide subiungit fides autem catholica hec est ut unum deum in trinitate etc. **C**onsequenter notandum est quod fides per habitum dupliciter accipit. pro infuso scilicet et pro acquisito sicut est etiam una scientia habitualis infusa per hoc in christo et salomone alia acquisita qualiter descripta est quod est habitus firmus per demonstrationem acquisitus
Dicamus consequenter per declarationem descriptiois premissae de fide habituali acquisita que in fusam presupponit vel eidem innitit et ab ea informat si perfecta est quod fides dicitur habitus firmus ad differentiam opinionis vel suspitionis incerte sicut ponebat petrus abelardi per beatum Bernardum in hoc redargutus
Hec autem firmitas vel certitudo alia est a certitudine spei quam una respicit intellectum affectum altera. **T**ho. dicit quod certitudo est ex voluntate figere intellectum. **A**ddit in descriptioe verus ad differentiam habitus hereticalis sicut quale habet hereticum. **S**ubiuungit tamen per differentiam specificam ad alios omnes habitus intellectuales per auditum ubi dei acquisitus. **P**ro quo notandum est quod ratio specifica fidei est quod accipiat certitudinem suam et veritatem illustratam intellectus humani ab autoritate divina quod scilicet deus ita iussit vel revelavit mediate vel immediate per verbum suum inspiratum interius vel exterius predicatum auditum vel lectum. **E**t sic loquitur **T**ho. et antequam quod formalis ratio oim credibilium una est scilicet veritas prima ita quod assentire aliter non est principis ad fidem. **E**t hic requiritur fides infusa ad assentiendum catholice et hoc fieri non potest si quis errat in una tali veritate principaliter quia iam deest sibi ratio formalis credendi alioquin non esset principis. **D**icuntur autem differentia certitudinis fidei ad certitudinem scientie quam illa sumit ab extrinsecis terminis modo per locum ab autoritate altera deducit ab intrinsecis sicut per locum a diffinitioe et similibus

et ita habemus certitudinem unam ab extrinsecis qualiter habet fides altera ab intrinsecis que habet scientiam. **E**t hoc sufficit ad oppositum de certitudine non intradendo sermonem de alijs habitibus certorum principiorum tam intellectualium quam moralium in quibus est certitudo evidencie ex terminis. **I**n alijs per experientiam in alijs per quamdam adherentiam voluntatis stabilientis se ac fidentis in aliquid a quo non vult dirimi sicut diceremus hominem initentem muro solido certum esse qualiter etiam dicimus quod certa est in deo spes nostra charitas nostra timor noster et ita de reliquis ad affectum spectantibus. **F**ortassis autem quod ipsa fides certitudinem suam sic accipit ex voluntate quod deo iubente seu revelate credere vult immobile credere autem non potest nisi volens.
Et quod sit ut fides et habeat meritum et captivum omnem intellectum in eius obsequium quod tum cum videat rationes philosophice vel historicas seu grammatice seu fantastice fidei repugnantes et quod ipse sint nulle saltem ab intrinsecis sumptis. **E**t quod sit propterea quod modo viceversa ut ipsa fidem neque experientia neque intelligentiam necesse tollat vel euacuet. quoniam sic innitit autoritati proprie siue habeat evidenciam rationis siue non habeat evidenciam credens in autoritativa et non altera permanet firmitate. **U**n⁹ **T**ho. expressit scilicet a. ii. q. ij. arti. x. in responsione ad primum argumentum sicut. **U**n⁹ habet voluntatem credendi ea que sunt fidei ex sola autoritate divina etiam si habeat rationem de monstrativam ad aliquid horum puta ad hoc quod est deum esse non propter hoc tollit vel minuit meritum fidei hec tibi. **E**t quod sit insuper quod fides potest in propria manere cum visio beata. vel hic in via propter quod qualis fuit in paulo cum intelligentiam clariorum fidei qualis fuit et in doctoribus contemplativis et per anagogicos effectus illustratis mirabiliter a motibus terrenis. **N**ec obviat illud apostoli. fides est substantia rerum sperandarum argumentum non apparetur. **N**ec illud **B**ea^{ti} fides non habet meritum ubi humana ratio prebet experientiam. **U**n⁹ in his per experientiam acute persatis. **P**ro quibus facit exemplum illud quod de ista triangulus habet tres angulos equales duobus rectis potest idem habere prius habet certitudinem ex autoritate dicentis quod aliter non oportet eum dimittere habitam postmodum certitudine alterius generis ex demonstratione vel experientia subdata. **U**n⁹ de

ducatur ex pmissis: p re qua intendimus q principia ta intellectualia q moralia / similit p ditiones ex eis demonstrare. **S**icut p positiones pbice p experientia habite pnt cadere sub fide / qm tradi pnt a deo iubete et autorisante / sic qd de assensus eis non qz sint euidentes sed qz sic deus iubet reuelat aut dicit pnt ecclesia catholica vel scriptura sacra nobis tradit. **U**n psequer ad hoc dicit pot no irrationabil q fides hie via sp e quodammodo no appareat sub rade for mali vel obediencia ipius fidei / qm licz veritas prima sit de se euidentissima / certissima cui inuit / nihilominus q veritas hec prima / tradiderit credibilia in euidentia / vel alia quolibz ad credendu / scitur ex sola fide ecclesie vel scripture sacre / quia scz ecclesia / scriptura sacra nobis ita tradit. **U**nde qz nobis habuit cano / abraham filiu potuit ee notu p experientia / rita de inumeris / sz qz iste veritates snt nobis a deo tradite per scriptores librorz cotinentiu talia / r creditu est / no scitu nec euides. **A**ltera distinctio / qued snt pure de fide / r / et cointinetur quatuor gradus. **Q**ueda ptinentia quoz opposita sapiute heresim / qued impinentia tractatu de fide. c. ij. **C**onsonant nre descriptioni descriptiones alie. vna est apostoli ad Hebr. xj. fides est substantia. id est fundamentu reru quas speramus que snt deus / r christus / r in quas tendim p amorem / argumentu. id est certitudo no apparentius vel in se vel in ratione obiectali scz materialiter aut formaliter vt dictum est. **I**te augu. in lib. de predestinatione / fides est cogitare cu assensioe ea que ad christianas pertinent religionem. **I**tem **F**ido. fides est qua veraciter credim / id quod nequa qz videre valeamus. **I**tem **C**hryostomus fides est sanctissime religionis fundamentum. **I**tem magistraliter. fides est virtus qua ea que ad fundamentum religionis pertinent recte firmiterqz credunt. **I**n his itaqz suppositis ac declaratis q in longi trahi pnt / dicamus consequenter q in proposito nostro fidem ac apimus obiecta pro collectione omnium credendorz apostitionu et habituz fidei / put descripsim. **U**nde statim concludit veritas prime partis nre conclusionis principalis / qd be nouem as-

sertiones que spectant ad otuina precepta sunt de fide. notado tm illud **A**risto. q oppositoꝝ eade est disciplina. **B**eniqz p declaratioe maiori placet annotare ad quos moralia precepta in forma morali precepta in forma vel affectu articulos symboli speculationis reducant qz quis ita sit q cuilibz precepto corruidet dictamen practicum veru / qd ita credendu est sicut articulus fidei in speculatiuis. **H**uc precepto diliges deum corruidet istud dictame. deus e diligendus / r isti no occides / proximus no est occidend. **S**lo. ppria voluntate / r ita de reliquis. **S**icamus ergo qz iste articulus / est de articulis qz christus e deus verus d deo vo qd qd igit iubet faciendu est. **I**ubet aute precepta legis. **N**o occides r. **E**t **M**at. ij. et. xxvj. r alibi multis locis. g. r. **I**te articulus est qz sacre scripture snt vere / qz pducunt in resurrectionis ibi p scripturas / tradit aut scripture decem precepta. igitur r. **I**te articulus e qz spuss sanctus locutus e p prophetas quicqd igit pphete dicit p ipm veru est. **f**uit aut moyses ppheta q tradidit decem precepta legis / imo r xpc fuit ille ppheta magnus de q **B**ent. xvij. q fuit ple nus grē / r vitatis / r p que veritas facta est. **I**te in duobus preceptis de dilectione dei et proximi que tradidit xpc multis locis tota lex pendet r pphete. **S**nt igit de lege et prophetis r consequenter oia moralia precepta q deducunt ex ipis. **I**te finis legis hie apostolu e dilectio / r vt vna vita eterna consequamur. **N**o aut facere no possumus nisi seruando precepta. **S**i vis ad vitam ingredi vna madata. **E**t itez. hoc fac et viues. **I**te ad alia pte articuli q dicit et ppter nostras salutem / q salus non habet sine preceptoz obseruantia / ptinet igit ad hunc articulum vitam eternam salutem reductiue. **I**te qd libet preceptu includit in se dictame rectu hie qd sit bonus actus precepti / sicut hoc preceptu **N**o occides / habz istud dictame non licz occidere / fundatu in hoc vniuersali precepto. **N**o facias alijs qd tibi fieri no vis / qd principiu e d scriptura sacra **M**at. ij. r. **I**te articulus e qz est vna ecclesia catholica r apostolica. i. fundata in doctrina apostolorz quos spuss sanctus docuit oem veritate / r docere non cessat successores / r io ec-

Contra assertiones Iohannis parui

clesia non potest errare / rita quicquid in-
bet e' vez. **I**ubet aut' decē p'cepta r' conclusio-
nes ex eis. ergo prinēt ad hūc articulū vna
sanctā ecclesiā. **A**mplius tercio dedu-
cam us p' exēpla r' heresis descriptiones. **R**
ois heresis pertinet ad fidē. q' s'm Hiero.
heresis ē dogma falsum fidei orthodoxe d'
nium. **C**ōstat aut' ex determinatōe ecclesie
q' multe assertiōes indicāt heretice q' sunt
circa p'cepta moralia t'm mō. **E**xēplū d' ista
vsura nō ē pctm̄ mortale. **I**tē de ista / fomi-
catio / simplex nō ē pctm̄ mortale. **I**tem de
ista / nō ē licitū tenere vxorē fratris sui / p' q'
iobānes martyr fuit. **I**tē de ista / licitū ē
vnicuiq' nō misso imo phibito predicare.
Itē de ista / populares pnt d'nos suos ad
libitū corrigere. **I**tē quilibz tyrānus r'c. q'
nup' damnata ē vt heretica. **I**tē generalit'
nulla p'positio ē vera / q' non possit fieri ca-
tholica / dū scz trahit' credenda in sacra scri-
ptura / sic ad p'positū dicit Hiero. q' ap'ls
de versu ethnico vel poetico fecit catholi-
cum dū ait. **C**orumpūt bonos mores cō-
fabulatiōes pessime. **Q**uid minus d' si
de videt' q' q' tobias habuit canē et aaron
barbā / r' tamē qui nūc negaret p'ina cū / es-
set hereticus / quia repugnaret isti articulo
Scriptura sacra ē vera in se r' in suis parti-
bus. fallit igit' hec argumētatio. hoc non ē
de credibilibus n're fidei explicite / igit' non
est de fide r'c. **S**equit' ex p'missis q' geo-
metria r' philosophia pnt eē r' sunt philo-
sophabilia aut geometricabilia. **S**ecus d'
moralibus / qm̄ illa faciūt ad vnitatē eccle-
sie que debz eē vna nedū vnitatē sacramen-
toz r' credibilitū inuidentū / sed etiā actiōe
r' p'uersariōe pacifica in agibilibus morali-
bus naturali lege cognitū. ita q' vnitās ec-
clesie p'supponit vnitatē morālē. **N**ota
de fide q' supeminet rōni semp' / sicut olenz
aq'. **S**ic q' incipit fides vbi rō desinit. r' nō
pōt tñ crescere rō naturalis qm̄ supeminet
at fides ei r'c. **I**tē constat s'm plurimos
doctores q' expedit tradere mltā ad cre-
dendū generalit' oibus populis / quoz ali-
qua sunt evidētia doctis ad deū eē. **E**tho
ppter errores phoz r' alioz / sicut in p'posi-
to de p'ceptis moralibus que licz sunt eni-
dentia bene dispositis in iudicio rōnis / ta-
mē ex p'suetudine p'uersa r' aliūde mul-

ti contingunt errores / vt stoici dixerūt es-
se opus maxime virtutis se interficere et in
quibusdā regionibus dicunt eē religiosuz
ocedere paredes r'c. **I**tem de multitu-
dine vxoz / defurtis / rapinis / d' adulterijs
in quibus errāt homines / nisi per legē di-
uinam doceant' / exēplū possz poni in ca-
su nostro presenti. **N**ota tamē qd ad as-
sentidū catholice / cuiuscq' veritati q'nti-
cūq' sciatur per experientia vel demonstra-
tionem / requirē fides infusa / q' mōstrat et
ostendit ratiōē obiectalem credendi / istā
q' deus talem veritatem tradidit aut insu-
lit per se imediate vel per ecclesiam aut scri-
pturam sacā. **N**ota quomodo nul-
la est noua heresis / r' q' determinatio pa-
pe non est nisi declaratio vel adiectio pene.
Nota ockam libro secundo prime partis
per totum. **N**ota quid est explicite de fide
illud scz quid vere r' clare sequitur ex his q'
sunt pure d' fide r' explicite continentur in
scriptura. **U**nde q' christ' habuit nenos
non explicite sub hac forma. **S**imiliter q'
non omis mulier habens capillos n'fos
non potest interfici a quocūq' / sed sequun-
tur euidenter ex scriptura. **N**ota q' nul-
la est querela dominoz tempaliū qn' pos-
sit ad conciliū deduci generale termināda
si reducatur ad licitū et illicitū / in se con-
siderationem vltimam finis sermonis / p-
sperum iter r'c. **B**einde notandū est q'
in hoc actu plurime ratiōes sunt inducte.
r' ad declarationem secūde partis. **S**z quo-
niam alibi sunt tam epilogando q' latiori
sermone deducte / istic cōmittunt'. **L**an-
dem reuolando ad principium reatabat'
quemadmodū festus ad paulum se defen-
dentem / dixit insanis paulē / mulre te litte-
re ad insaniam convertunt. **N**on insano
mōdit paulus optime feste / sed veritatis et
sobrietatis verba eloquēs. **B**ehinc conuer-
sus ad agrippā. credis inq' rer' agrippa / p-
phetis / scio q' credis. **S**ic longe amplius
habeo fas dicere vnicuiq' vestrum. **Q**uere
rendissimi patres r' dñi ac doctores omni-
sapiētia r' doctrina plenissimi q' creditis p-
phetis. **A**lli aut' testimoniū dāt de decē p-
ceptis / r' de seq'lis eoz qd diuina vitate fū-
data sūt r' ad credēdū. licz intelligant' in p-
posita. **G**ratias igitur agens / quia patietā

vt obsecratio facta erat me audisti. Sit ex-
oio merces v'ra de' q' qd tribua non ha-
beo. **C**redite vt facitis veritati / r tpe libera-
uit vos / r in eterna tabernacula sua luce p-
ducet. **P**restante eo per que veritas r gra-
tia facta est ihesu christo qui e deus bene-
dictus in secula Amen. **finit.**

Alius sermo eiusdes

Oportet hereses ee sicut dicit
apltus. j. **Cor. xi.** vt q pba-
ti sut manifesti fiat in vobis. p-
bati in qua p fide in intellectu /
p charitate in affectu / p exercitatione i effe-
ctu. **P**rovidentia nimiru sine sapientie / que
attingit a fine vsq ad fine fortie / suauiterq
disponit oia. **Sap. viii.** no sineret mala fie-
ri. teste **Augl.** si no posset sciret r vellet in-
de bona elicere / dispones sine amoris per-
ueni ad fine finis boni atq gloriofi / qd vi-
dit apltus du ait. **Domus qm diligentib⁹**
deu oia cooperat in bonu. **E**t sic oia inqt
Quido carthusiens. vt etiam aliena mala
imo r pua de' ex pco p'surgit q's humili-
or. **E**t fit aut hic ex heresibus hoc salubre
quatinus sicut corde credit ad iusticia / ita
fiat ore cofessio ad salute. **A**d roma. x. pfi-
tendo scz fide sua extrinsecus / qd cadit sb
pcepto obligate ad sp no pro sp nisi casib⁹
certis / qui pnt ad pns quattuor nominari
Quus e cora infidelib⁹ r tyranis sicut tpe
martyru. **A**lter cora p'fidis hereticis vt tpe
doctoz. **T**ercius ad testificand⁹ vel r'nden-
du sicut fit cora iudicibus. **Q**uart⁹ doctri-
nale r iudicialie erudiendu. sicut fit a prela-
tis r p'coribus. **I**n casu p'mo exerceat pa-
tientia vti hymnus loqt. **I**n scdo sapien-
tia r pleriq⁹ p'stacia / iux dictu **Augustini.**
In tercio meritū acqnt / vt du pet⁹ r'ndit /
tu es xpc fili⁹ dei vim / dicit glosa q fuit h⁹
ad meritū. **I**n quarto doctrinale r pasto-
rale officiu exerceat. **Job. x.** et **Matth. vi.**
et **Malach. ii.** r **Pet. iii. 2c.** **E**t qua distin-
ctioe p'nnus elicit / q q' p'fessio fidei sit ex-
trinsecus ad salute neduz ore sed etia gestu
vel ope vt assistedo cofitētib⁹ vel docēti-
bus veritate. **I**lli p'ies reueredissimi r cete-
ri q pudie remaserūt cū alijs assistentibus
quiqz nūc remanēt vel assistūt / collaudan-
di sūt / tāq beati q audiūt vbu dei. sit corū

merces copiosa deus / q' quid retribuā nō
habeo. **Q**ui ex deo ē inquit xpc / vba dei au-
dit. **T**imēdū ē qd sequit' resu'gētibus pro-
pterea nō auditis q' ex deo nō estis. sed re-
p'rio. **C**ohortor at p illō apli in episto
la dñice curretis originalit' ad **Eph. ij.**
Molite fieri imprudētes sed intelligētēs q
sit volūtas dei / vt dicamus ei / fiat volūtas
tua sicut in celo r in terra. qd vtiqz phibet
fieri triplex sapientia. terrena / aialis / diaboli-
ca. **E**liciat p'terea / q' si q's voluerit testimo-
niū sue fidei palā dicere / q's ille fuerit pre-
sertim eruditus / audientia sibi publica dari
debz / meret insup dū refugit ee docto / no-
cturnus r in angulis / alie q' nicodemus q
venit ad deum nocte. **T**repidōs nempe r
obscuros sue fidei p'fessores arguit christ⁹
dicens / q' in tenebris audistis p'dicate sup
tectā / q' q' me erubuerit **Luc. ix.** et sermōes
meos r filius hoīs erubescet eū corā ange-
lis dei. **I**taqz sit fides vnus cuiuscqz in ore
sit in oculis sit in fronte. **E**t q'bus ita p
locutis p'nnus eliceret v'itas duplicis vlti-
me p'is n're p'clufiōis quadrimēbris alias
posite q' talis ē. **N**ouē assertions cū su-
is reprobatiōibus iudicialit' nunciare spe-
ctant ad fide etiā explicite. **E**t sunt put in
scedula p'tinent rōnabilie qualificare. **P**o-
tuerūt insup per doctores r ordinarios lo-
coz doctrinalr ac iudicialit' p'denari. **S**ūt
deniqz p hoc sacrū p'aliū vel p sedē aplice
de necitate salutis reprobade r hoc vere vl
interpretatiue. **A**d elucidationē ponebat
casus longus / dans intellectū de a et b va-
sallis c regis. **A**dditus ē casus brevis iste
qlibet tyrānus rē. p'posite sūt quattuor cō-
clufiōes / r'nsūm ē p p'clufiōnē hāc quadri-
membre tam firmie in sermōe q' certitudi-
nalit' apud me ē in corde / q' qd scimus lo-
quimur r credidi p'pter qd locutus sum.
Mā r vbi intēdens (ait **Julius cesar**) in-
geniū valet. **N**emo aut facere metuit s'm
vegetiū quod optime didicisse cognoscit.
Qis bene loqui dicit **socrates** / nil loquere
nisi qd bene didiceris.

Quidē prima ps cōclufiōis
sufficiēter p'bata ex pluribus forte
verbis q' necē fuit eruditus in theo-
logiis sermōibus / sed fortassis nō plurib⁹
q' oportuerat p nō eruditus. **I**taqz vedu

De erroribus circa

illa est hec pars ex qua duplici radice. Ex fidei descriptione que est habitus certus et verus per auditum verbi dei acquisitus. ad Roma. i. et Hebr. ix. Cuius fidei obiectum est propositio credenda. vel collectio plurimum ac omnium credendorum sicut accipit athanasius in hoc symbolo. Quicquid est. Alii fidei acceptiones reitio nisi per quatuor fides insula requirit ad credendum catholice. Hec scriptura sacre testificatio quoniam omnia in sacris scripturis biblie contenta formaliter vel specialiter et in effectu. Et per consequens decem precepta sunt de fide quoniam cum opposita assertioe prima a non stat fides. vnde gratianus. Jus naturaliter est quod in lege et euangelio continetur. quod quisque iubetur facere quod sibi vult fieri et prohibetur inferre quod sibi non licet fieri. Hec et ecclesie observatio que dicitur ut hereses nedum illa que contrariant articulis speculatiuis nisi fidei et ista deus est veritatem contrariant principis et dictaminibus practicas ut quod deus est diligendus super omnia et primus sicut nos. In quibus duobus tota lex pendet et propheta que vniuersa lex est fides nostra vel de fide. Unde in scripturis sacris Augustino teste quicquid alibi notum est damnatur. Denique ex heresi descriptione quam hieronymus dicit esse dogma falsum fidei orthodoxe contrarium. Et illic habita est distinctio quod quedam sunt pure de fide sub quadruplici gradu quod dicitur pertinere ad fidem et opposita sapienter heresim / quedam sunt imprudentia quod non apparet quod repugnat vel sequantur ad fidem. Inierat hoc corollarium quod hec consequentia impossibilis est et hereticalis / decem precepta legis sunt euidentia in lumine naturali / ergo non spectant ad articulos fidei / nec ex eis deducuntur. Exhinc rationabiliter motus fuit reuerendissimus magister Petrus de verba. exhibere secundum illam quam tradidit. alij vero dicunt / voluit quibusdam hereticare / videant ne ex erroribus se involuant etc.

Quoniam per secundam partem deducta. Quoniam sunt inducte per primam assertioem licitam et vniuersam etc. Rationes tripliciter quaternario. etc. fundat prima super huius aduerbii saigue. Maxime iam presertim iam specialiter gallica me sinerint. quod presupponeunt veritate illius quod preceperit. Alia super hoc copulatio absque mandato quicquid vel precepto deducendo ad contradictionem / quod lex dei mandatum

datum est etc. Tercia super intellectu plano ac resolutio huius precepti. Non occides. sed hominem propria voluntate. Sed vel iubere deo per revelationem vel per publice administrationis admissionem. Matth. xxv. et xxvj. Des qui gladium acceperunt etc. Glosa. propria autoritate etc. Unde lex occidit et non homo. Adhibenda dicta etc. Quarta super defectu iurisdictionis vel iudicarie potestatis in occidente tyrannum sicut ponit assertio. Quis es qui iudicas alienum servum etc. ad Roma. ii. Fundat per maiorem secundam quaternariam super condemnationem trium articuloz huius et videlicet de predicantibus absque missione et de popularibus corrigentibus ad libitum dominos et dominis bonorum ecclesiarum rapientibus etc. quoniam occasio in casu assertiois et peius facit quod in his casibus tribus fiat. fundabat altera super omni potestate vera vel potestate / ut puerorum sub magistro / et in se vel latronum vel paganorum / imo ut demonum per statum presentem. Matth. xx. ut omnium bonorum quibus omnia ordinate fiunt. Est autem ordo parum disparium rerum vniuersum in subiectu iniqua non usurpens. Tercia super comparatione et tyrannidis ad heresim / et alia vicia deteriora propter que non veniunt homines passim occidendi et quolibet et absque mandato. Quarta et octava in ordine super comparatione non habetis autoritatem iudicariam ad hominem / sicut est rex / qui quidem rex non possit sine iuris ordine non monitum / non vocatum / non iunctum interficere / quoniam minus ergo censendum est dare autoritatem implicitam vel interpretatam alteri cui non mandatum est / imo legibus regum prohibetur. pro his loquitur festus Act. xxv. Et nicodemus. xxvj. et i lege. Quod institutum est iuste erequis. Bemus prima ratio tercia quaternaria fundabat super multiplici notorietate iuris aut facti / que requirebat per qualibet circumstantiam seu clausula huius assertiois / ut quod notarium esse talem machinanem etc. quoniam ex incertis nullo pacto potest certa mors inferri. Et si non potest quis occidi ad testimonium vniuersum quoniam minus nullius. Altera quod hec assertio quod tum quicquid circumstantionata non potest habere veritatem de propria persona esse casus divine revelationis notorie / vel casum inevitabilis necessitatis / sicut ex rationibus aduersariorum / quas quidem per se vidimus satis constat. nec tamen est

Ins iste necessitatis semp excusaret. **F**unda-
 bat undecima ratio exaggerado qd hec as-
 serio se p iudicialē ostendit ad omne gen⁹
 hominum active 7 passive licet contracte
 poni videat. **E**tendit se ad papā/ad epī-
 scopos/ad abbates/ad principes/ad ptes
 ad maritos/ad sacerdotes/dericos/popu-
 lares/7 ad omīs in cōmuni/pat⁹ p consideran-
 ti qz cuilibet tali dici pōt. **T**u es tyrannus
 vel machinabaris in mortem domini tui
Postremo p quarta ratiōe duodecim i or-
 dine vltima; fiebat epilogus sic arguēdo
Cōtradictoria huius assertiōis q est parti-
 cularis vel singularis negatiua est vera et
 catholica/igū ista est falsa 7 non catholica
 7 consequēter heretica/qd tenet p legem d-
 dictionam/7 per dicta **A**resto. et **S**yoni. qz
 verū et bonū sunt ex omībus circūstātijs
 fallum aut et malū ex vnica/antecedēs est
 manifestū in multis casibus/et dum occi-
 dens nō habebit sufficientē notorietatem
 vt peccat ad certam mortē nō moniti nō
 cōiuncti rē. vel dum pōt seruare iuramētū
 fidelitatis/vel est sacerdos. **E**t p uideri po-
 test regi per alterum vel alio mō rē. **E**cla-
 mabit hic aliquis 7 dicet/ponimus casum
 necessitatis extreme. ponimus quod om-
 nia sunt notoria que pponunt. **R**espōsio
 qd hic nō inuestigo qd alij dicant. sed qd
 ponit assertio/7 in qbus terminis se regu-
 lat. **R**eplicabit alter dicēs truncata ē asser-
 tio. **R**isio quia nec hoc p nūc inquitur
 qm non desint testes hic etiā pntes oi ex-
 ceptione maiores q nihil truncatū est rē.
Sup sūt autoritates scōp/sup est multitu-
 do exēploz 7 historiā. **E**t interim **Q**
 discurremus p alias octo assertiones 7
 ad hec iudicēda postmodū; pōit ita qz scōa
 assertio. sic leges nālis moralis 7 dīna au-
 torisunt vnūquēqz subditū de occidēdo vl
 occidi faciēdo dictū tyrānū/dānaē vt erro-
 nea in fide ac moribus 7 legibus nāli mo-
 rali 7 dīne iniuriosa. **D**educit hec p dem-
 natio ex radice qdruplici imo qd ē insana
 7 sacrilega. **P**ria qz leges dīna nālis et hu-
 mana phibēt explicite 7 expse qd nō ac-
 cipiat tibi honorem iudiciariū vel dñandi
 ius in iurisdictionē/s; q vocat sicut **A**aron
 p in eplā ad hebreos. **N**ō igū autorisunt
 nō vocatū. alio qn sup ma lex. s. diffensiois

dens in quo esset. **E**st et contra apōstolus
Nec daret vnicuiqz qd falsū ē/7 sic est sum-
 ma puerio mōi speciei 7 ordinis/dicit lex
 iudiciōū rigor iuris publici tutela in me-
 dio cōstituta ē ne qd de aliq qm cūqz sce-
 leribus implicato assumere valeat vltionē
Nec etiā lex pueroz. **N**ota de bulto cur
 filiū occidit. **Q**ui infacio pncipe inquit lex/
 bellū gerit reus ē lese maiestatis. **A**ltera ra-
 dix ē qm leges dīna nālis 7 humana phis-
 bent ne idē sit erga alterū ps iudex et testis
 qd soli deo ppriū videt. **U**n dūz ex officio
 pcedit iudex p errores q sūt sicut leges lese
 maiestatis. ps rea cōstituit p mouēs vl in-
 stigans tenēs locū pntis accusant/ p pterea
 reprobari nō pōt snia iudicis in causa ap-
 pellatiōis vel aliter ipō nō vocato vl audi-
 to. **A**mplius tercia radix ē qz fm leges dī-
 uinā naturalē 7 humanā. **N**emo dōz ex in-
 certis causis 7 cōiecturis/vel ex eis q secre-
 te gerūt/sicut sūt machinatiōes 7 cogitā-
 nes cordis/publice puniri/ps iam ad mori-
 tem/qz cogitatiōis penā nemo meref quā
 ad forū. s. pntis vite secus quo ad forū pntis
 entie. **N**emo inqt lex ad testionūz vnius
 moriet. **D**emū q̄ta radix ē qz nemo vellet
 qd a nō iudice suo dānaē ad mortē/ps ser-
 tim nō vocatus/nō auditus/nō monitus
Lex autē nālis dicta ē 7 sup ma **P**atib. ij.
Dia q cūqz vultis vt faciāt vob homines et
 vos eadē facite illis vultis glo. velle debet
 tis. **P**rocedamus ad reprobatiōnem
 tercie sūt 7 quarte assertionūz/qa cōnere
 sunt 7 sic habēt licitū est vnicuiqz subdito
 honorabile 7 meritoiū rē. **E**t dicūt i snia
 qz qlibet tyrānus p̄t 7 dōz occidi a q cūqz vi-
 liter 7 p insidias 7 quō hec ē ppria mors q
 debet mori/ occidere se; ita eos. **A**ssumit
 p reprobatiōe quadruplex fundamentum
 primū sumitur ex causis condendi decre-
 talem illā in concilio lugdunē. li. vj. pro
 humani/ quarū prima est ne quis christia-
 nus subito 7 improiuse moriā in pericu-
 lū damnatiōis eterne/qd ibi dicit hōren-
 da inhumanitas de testādaqz leuica. **A**lte-
 ra qm oīs ptas tribuit a dño ad iusticiam
 rectūqz iudiciū exercendū. **T**erda qm hoc
 in christianitatis obprobriū erit. **A**lterus
 fundamētū ex reprobatiōe insidiarū/dum
 frat p mendaciā aut p iuria aut p finē illiqz

De erroribus circa

lum. sicut notat **Tho. scda. ij. q. de insidiis.** vñ lex dicit hoïem hoï insidiari nefas e
Et Exod. xij. Si q̄s p̄ industriã & p̄ insidi-
as occiderit primũ suũ/enelles eũ ab alta-
ri meo vt moriet̄. **Cõstat aut̄ q̄** insidijs d̄
quibus fit hic mētio cõcurrūt frequēter hec
tria/māda cũ/p̄iuriũ/ac finis. s. sbita mors
& vilis alterius cui fides data erat. vñ & si q̄
dam p̄t̄. eẽ insidie iuste/nõ tñ iste attentis
medijs & fine & nõ diffidat̄. **Sumit̄ ali-**
ud fundamentũ ex dictis sc̄toz̄ reprobā-
tiũ in **Judith. Hiero. &** similibus menda-
cia & ficiões falsas/licz̄ in eis collaudetur
zelus ad cultũ dei & saluatiõem ppl̄i/ et op-
positũ sentire hereticũ eẽ vt deducit **Aug.**
ad p̄mũ r̄c. **Bemũ** pro quarto fũdamēto
sumit̄ descriptio tyrãni data ab assertione.
Tyrãnus eẽ q̄ in republica nõ iure p̄ncipa-
tur vel p̄ncipari conat̄. **Cõstat em̄ iux̄ ve-**
nerabile **Egidij** de rhoma/in suo de regi-
mine p̄ncipũ/ & experētia loq̄t̄ qd̄ vir eẽ ali-
quis dñs qui nõ tyrãnus i aliquo iure vel
interpretatiõē iudicet̄. **Et** ita debeat actiue
& passive virilit̄ & insidione p̄ subditos in-
terfici. **Cuius** falsitatē deducit ore sine sup-
ginto politicoz̄ vbi **Aresto.** dicit q̄ hoï nõ
faciūt seditionē **Clemamus** p̄sequet̄ **S**
ad quintã sextã septimã simul assertio-
nes/q̄ dicit̄ regē debẽ amare remunerare &
glorificare tale mortē r̄c. **De** tres sil̄ ex in-
cõueniēti quadruplici reprobãt̄. **p̄**mo q̄
dem/ quia rex teneret̄ amare remunerare &
glorificare pctã/ qui iõ positus eẽ i vindictã
malefactorz̄. **Nõ** em̄ sine causa gladiũ por-
tat̄ sicut dicit̄ aptus. **Uñ** & si posset ad t̄ps
dissimulare vindictã sicut fecit dauid d̄ io-
ab. **Nõ** tñ p̄t̄ absolute remittere culpam
p̄sertim in nõ penitēte sed pctã iustificare
palã & in eo p̄seuerat̄/ in scandalũ subdito-
rum/q̄ iustificatio neq; in **Layn**/ neq; i an-
tiocho sceleratissimo/ neq; in iuda perfido
inuēta est/ qz̄ dixerūt peccam. **Ampli** sc̄o
qz̄ rex p̄ has assertiões deducit̄ nedum ad
pctã mortale cõmittēduz̄ sed ad heresim
dum dicit̄ qd̄ tenet̄ tãq̄ licite laudabile et
meritorũ amare remunerare & laudare id
qd̄ de se iniquũ est. **Et** qz̄ dicente sapiente
Qualis eẽ rector ciuitatis tales & habitãtes
in ea/ & claudianus ait. **Regis** ad exemplũ
totz̄ componit̄ orbis/ sequeret̄ hereticatio

omniũ fere subditoz̄. **Attendant** hic om̄s
p̄sertim om̄i cõmissarij/ qualiter hec mate-
ria tãgit plures & magnos imo maximos
qz̄ regē cũ toto clero suo/ qbus imponitur
nedũ heresis s; qd̄ sūt heresia/ dñ̄ eoz̄ sen-
tentia p̄ nõ catholica reprobãt̄/ qz̄ det̄m̄ia
re falsam doctrinã p̄ vera neq̄ fieri sine p̄-
tinacia/ vt deducit **Decam** quarto prime
Rursus tercio idudic̄ hic blasphēma com-
paratio d̄ michaēle & p̄hinees/ q̄si micha-
el occiderit luciferũ sine mādato dei et p̄ce-
pto quo cũq; **Silt** & p̄hinees ip̄m zambũ
quoz̄ p̄z̄ oppositũ tã ex r̄õne q̄ ex epl̄a **Ju-**
de d̄ michaēle/ qui nõ eẽ ausus inferre blas-
phemã r̄c. et d̄ p̄hinees **Rume. xxi.** **Uñ**
si p̄hinees occidisset licite sine mādato ad-
ulterũ vel idolatrã zambũ/ cur nõ silt̄ tunc
& nũc alter idē possz̄? **Sic** argueret̄ d̄ moy-
se respectu litigentũ. **deniq;** notat̄ vt ex as-
sertiõē tercia/ sicut etiã res se hz̄/ qd̄ hec pes-
sifera doctrina multiplicata eẽ p̄ populos &
regna sub epl̄is & p̄positiõibus has asserti-
ones p̄tinētibus. **Deducamus** p̄te **T**
rea falsitatē octauē assertiõis ad intelle-
ctũ ponētis/ qm̄ si liceat vnicuiq; iudicare
d̄ lege diuina/ vt d̄ ista **Nõ** occides/ & eam
interpretari s̄m ep̄ykeiam suã & p̄sc̄nã res-
linq̄ndo planũ rotũdũ ac solidũ sc̄ũ posi-
tũ p̄ doctores sc̄tõs epick. & cõsc̄nã ql̄ibz̄
poterit̄ scripturas intelligere sacra aliter q̄
sp̄s sanctus efflagitet/ qd̄ eẽ heresis s̄m de-
scriptiõē hieronymi. **Et** he in cõueniētiē
p̄sequit̄. **p̄**mo q̄ poterit̄ ql̄ibet interpreta-
ri p̄ceptũ illud **Non** furaberis. **Sicut** in-
uentus est vnus dogmatizans q̄ p̄ nutri-
tione pueri bone indolis ad eruditionem
theologie vel vtilitatē reipublice poterit̄ ra-
pi pecuniã a diuite. alij qd̄ licebat cõmitte-
re vsurã p̄ subleuatiõē pauper. alij qd̄ sy-
monia p̄ necessitate ecclesie. alij qd̄ rapinã
pro fundãdis ecclesijs vel hospitalib; ne-
mo aspiciēs ad malũ r̄c. **Amplius** secun-
do idē arguit̄ de hoc p̄cepto **Non** mecha-
beris. qz̄ diceret̄ aliq; rex vel p̄potens/ steri-
lis eẽ vxor mea/ recipiã alterã ne successiõē
defrander heredis. **Alter** idē faciat p̄ mul-
tiplicatiõē prolis ad cultũ dei. **Rursus** ter-
cio contingit̄ hoc idē circa p̄ceptum hoc
Non mētens. **Mētens** inq̄t̄ aliq; vt sal-
uem primũ vel meip̄m a morte seu dama-

no seu vitupio. **A**ventiar ad salutē aliorū
corpale vel spūale. **A**ventiar vt licētius p-
danē impij tyranni vel heretici/imo ⁊ con-
fessionē reuelabo ne pdāē reliqui. **P**ostres-
mo licebit etiā sic pētes occidere in senectu-
te ne langueant diutius. sic occidere seipm
ad evitacionē indigentia servitutis vel stu-
pri vel trumelia dei/ sic fuerit tps dū oīs q
interficiēbat xpianos arbitrabatur se obse-
qū p̄stare deo **J**ob. xvj. ⁊c. **A**duertit̄ at
q̄ late pateat hec ruina/ si cui libet non fm
legē vivere sed de lege iudicare licent/ cō-
tra illud decretū vulgātū. **E**tius est interp-
tari cuius est cōdere legē. ⁊ illud **A**ugu. de
vera religione dif. iij. c. **I**n ipsis t̄p̄alibus
legibus. vbi dicit q̄ dum institute sunt le-
ges nō licebit etiā iudici de eis iudicare s̄
fm ipsas/ vnde fatemur sensum legis nō
verba facere sensum l̄ralem/ sed de sensu pi-
ri diffiniūt nō quilibet p seipso. **B**eniq̄ cū
ex solo sensu l̄rali scripture sumit̄ efficac̄ ar-
gumentū solidū/ si l̄ralis sensus scripture
in aliquo falsus diceret̄. **E**tandem **A**
reprobet̄ assertio. ix. q̄ i scedula minus
danata est nāde in casu societatis iuramē-
ti heretica est/ sacrilega est/ p̄niciosissima ē.
Primo quidē q̄ piurius fm genus suum
si thome credit̄ grauius ē homicidiū/ qm̄
est immediatus cōtra deū ⁊ cōtra p̄ceptū
p̄ime tabule. **A**edit insup in subuersionē
grauiorē totius reipublice dum vinculus
eius qd̄ est iuramentū/ rumpit̄ ⁊ dissoluit̄
vñ iuramentū est oīs cōtrouersie finis fm
aplin. **P**orro si pdet deus oēs qui loquūt̄
mendaciū/ ita q̄ nulla adiectōe pōt licitū
fieri/ quid de piurio censebimus iudican-
dum? **N**eget̄ rō **A**ug. quare mēdacū nō
recipit cōpensationē vt fieri licitū possit
Rursus exēplis sacre scripture docemur.
iij. **R**eg. et **P**aral. in fine qd̄ sedechias cū
toto pp̄lo iudeoz ideo pemptus est q̄ nō
tenent pactū cum idolatra nabuch. sed u-
ctus p sacerdotēs dicētes qd̄ cū idolatre p-
fido et tyrāno sedus initum nō tenebat ex
quo erat sine fide. **E**xemplū aliud est de sy-
meon ⁊ **L**eni quibus iam maledixit p̄ q̄
fregērāt pactū cū sichymitis iuitū **E**xēplū
aliud apud gentiles de **R**egulo ⁊ fabricio
⁊ multis s̄libus de quibus loquit̄ **L**ice-
ro. iij. de officijs. **N**otet̄ qd̄ recitat̄ t̄pe han-

nibalis de duobus remissis per romanos
Exemplū de pfidia carthaginei. q̄ subuer-
tit̄ eos quibus dictū est. p̄ q̄s deus iurabit̄
et vbi? **E**xēplū de fide militū de fide mē-
catorū de fide iohānis regis francie ⁊ alio-
rum q̄ tidie sine numero/ cōstat̄ seruasse et
hodie huare p̄federatōes ⁊ vera iuramēta
Medum in p̄iudiciū t̄p̄ale sui vel suorum
sed etiā i p̄iudiciū vite pp̄ie/ qd̄ est vltimū
p̄iudiciōū t̄p̄alium. **M**ora de lombardis
Mora de lorhūngis qui reducerent capti-
ui a suis si fugerēt. **B**eniq̄ querit̄ si cōfede-
ratus de q̄ loquit̄ hec nona assertio/ pote-
rat seruare iuramentū suū nō occidēdo vt
occidi faciēdo tyrannū illū cum q̄ iuramē-
tum ⁊ sedus hebebat? ⁊ si sic tenebat̄ illud
obseruare/ cum nō cederet in p̄iudiciū aie
sue vel salutis eterne. **S**i vō non potuerit̄
obseruare. cōsequet̄. **P**rimo qd̄ tenebatur
de necessitate salutis tyrannū illū sibi cōfe-
deratū vel occidere vel occidi facere/ qd̄ in
probatū est prius/ q̄ nō erat iudex eius vt
supponit̄ et q̄ iudex etiā obseruare fidem
hostiōz. **S**equit̄ p̄terea q̄ talis p̄sentis il-
lum esse tyrannū/ dignū morte cui nec ser-
uāda fides erat fm eū/ iurauit in mēdacio
et in dolo malo. **I**n l̄ralis intellectus pla-
nus ⁊ grossus apud oēs istius p̄cepti **N**ō
piurabis q̄ est omne iuramentū delibera-
te ⁊ licite factū/ tenendū est etiā vsq̄ ad pre-
iudiciū mortis t̄p̄alis/ qm̄ plus tenet̄ ob-
seruare fidē suā q̄ est quedā integritas ⁊ vir-
ginitas aie q̄ corpus pp̄riū vel alienū/ ⁊ est
ordo recto charitatis. **P**romiserat̄
mus inducere rōnes cū autoritatibus **E**
⁊ hystorijis/ summabimus illas plures ita
q̄ cōtinēt̄ sc̄da sc̄e. q. v. ⁊ q. viij/ in **A**ug.
et **H**iero. **P**les in sūma cōfessorū sup his
vocabilis bellū/ homicidiū/ insidie/ p̄niis
um. **S**ctūs **T**ho. ad idē sc̄da sc̄e. q. lxxij
multis articulis ⁊ qōne de insidijs ⁊ qōne
de iuramēto. **I**tem. q. penul. sc̄di. **I**tē li. j.
c. vij. de regimine p̄cipū ad regē cypri/ de
terminans hanc qōnem ex intētiōne/ sum-
dans se in hac auctē **P**etri. **S**erui sub dīpi
estote in omni timore dñis nō tm̄ bonis ⁊
modestis sed etiā disc̄bolis. **E**xemplificat̄
de multis romanorū impatoribus sub q̄-
bus xpiani passi fuerūt sponte licet eos po-
tissent occidisse. vt patet de sacra regione

De erroribus circa

thebeonū **S**arrebunien. Insuper qui ab aliis difforte vel truncate allegat facit pro dicitis lib. ist. ca. xvj. ubi dicit q̄ tyrannus est qui vult contra leges dñan. Et lib. viij. c. xij. tradit q̄ nullus q̄tumcūq; tyrannus etiā notorius et intolerabilis interficiēdus est cōtra iusurandū neq; p̄ venenum. Et exemplificat de dauid respectu saul. Et tandem dat consiliū s̄te sancti **T**home. Sed addi pōt q̄ p̄ generale consiliū p̄nt tyrāni iudicari vel deprimi nō p̄na p̄sumptione. Est ad idem **A**lexāder de balis diffuseretia p̄te summe sup hoc p̄cepto. Non occides. Ad idem **A**ug. li. de libero arbitrio. et sc̄da contra faustum. Ad idem libro de vicijs tractatu de ira. c. xij. Ad idem leges cūmiles. Exēpla sunt in scriptura de cayn sceleratissimo de quo nō licuit alteri v̄t interficeret eum. Item de iudeis qui licq; xpm reputarent tyrannū pessimū noluerūt tñ interficere p̄na autoritate. **C**oncludam⁹ tñ ex istis oibus veritatē sc̄de p̄tis conclusionis nostre p̄ncipalis sc̄z qd̄ he nouem assertiones/rōnabiliter et catholice put in sc̄dula continēt reprobate sunt et qualitate/immō p̄fiteor cum reuerēdissimo patre dño cardinali cameracē. et firmissime teneo et nullatenus dubito qd̄ hec doctrina est heretica et dñanata p̄ hoc cōciliū in ista. Quilibet tyrānus et. Nec super hoc oportet me iudicio concilij tanq̄ sum dubius submittere/qz credere me peccare sentiēdo de fide certissima/rem incertā. **D**abent ecce criminatores qd̄ intendūt/me cōfitemē qd̄ opponunt et. **E**licē ex his qd̄ nullus a cōmissione circa materiā fidei repellēdus est tanq̄ suspectus si dixerit hanc esse fidē suā que admodū fecit idē reuerēdissimus p̄r dñs cardinalis **C**ameracē. p̄ceptor meus clarissimus ad requestā serenissimi regis romanorū. Sic et p̄fulgidum decus canonistarū et flos gratissimus dñs cardinalis floren. **C**onfestim vt als me p̄sentē legit has assertiones admirat⁹. Et potuerūt inquit in vomere defensores quin mor fuerint aliqui p̄tradictores/adeo sibi manifestus error videbat⁹. **S**equit̄ tandem iuramentū fuisse licitū de repugādo talibus erroribus. **T**ercia pars cōclusiōnis p̄ncipalis.

Demōstratis itaq; duabus p̄mis p̄ibus nre cōclusiōnis/ ita vt nō sit relicus dubitatiois scrupulus/apud illos q̄ nolunt fieri imprudētes sed intelligētes q̄ sit voluntas dei. Nam et rō euident̄ et auctas conuincens. et hoc sacrum cōciliū determinās multiplici hoc credere tradūt et impellunt et. **E**xpediamus nos breuiori sermone de partibus reliquis duabus. **D**icit tertia ps q̄ he nouē assertiones potuerūt p̄ doctores et ordinaros locorū doctrinali ac iudiciali p̄denari. **S**tabiliamus hoc q̄dupl̄. **P**rimus in iure dño spectat itaq; ad platos etiā inferiores pascere gregē pabulo doctrine **J**ob. x. Bonus pastor et. **D**ath. ultio docete oēs gentes et. **E**sa. lvij. Clamaces. **M**tere. xxij. ve pastorib⁹ et. **E**zech. xxxij. ve pastoribus isrl. et. xxij. si speculator vidit et. **E**t sile eius de. iij. Si dicere me ad ipm **T**ren. ij. p̄be tui vidit et. **D**ent. xij. et. xvj. **C**ontra hereticos. j. ad **T**imo. iij. ad **T**yrū. iij. ad **S**al. ij. v. et. vj. **I**tem **A**c. xx. attendite vobis et vniuerso gregi et. **E**t quibus oibus fundatū est in scriptura sacra qd̄ doctores et plati p̄nt et debent p̄lm̄ subditum in doctrina sana pascere ne errēt p̄uidere. **S**tabiliamus sc̄o partē eandē ex iure nali et positivo. **E**t nali qd̄es q̄ pater et erudire filios/ sapiēs insipientes docere/videns cecos ducere. **C**aput in mēbra influere sensum/ et ita de reliquis siluā dūmbus nālibus. **E**t positius vō iuribus iudicature. extra de here. ca. ad abolendū. et c. excōicamus. et c. sicut. et extra. de symo. li. cet hely. et. lxxij. dist. c. millo pastore et. **S**tabiliamus tertiō p̄te hanc et approbatiōne huius sacri cōciliij p̄ practica eius. **C**olaudāt em̄ p̄denatōes factas cōtra errores **W**ycl̄ leff p̄ vniuersitatē oxoniē. et pragē. et p̄ ordinaros eorūde locorū q̄s velut temerarias et iniquas reprobare debuerat si nequaq; eum cōdemnatio talis licuisset. **I**n ducentē silia plura de prioribus cōcilijs tam generalibus q̄ p̄ncipalibus etiā ant̄ **M**icēnū concilij et. **S**tabiliamus deniq; quarto p̄tem eandē ex cōsuetudine laudabili in diuersis dyocēlibus p̄ferti in parisi. **I**llic em̄ damnati sunt articuli et dñanē quotidie p̄ doctores sacre scripte et p̄ ep̄os

et iurāt baccalarij prius q̄ legant finias / in manu cancellarij parisiē. q̄ si quid audierint dicā in fauore articuloꝝ parisiē. cōdemnatoꝝ / reuelabunt infra octo dies ep̄o vel cancellario parisiē. qui erunt p̄ tpe. Scripsit et hoc idem sacre theologie facultas in in parisiē. vniuersitate in tractatu quē misit ad clementē septimū soluēs rōnes vel allegationes in oppositū sumptas ex iuribus male intellectis. Cuius facultatis autoritas maior est in hac pte q̄ in vniuers glōsatorū / qz decreta sunt dicta doctorū sanctorū theologorū / q̄ melius intelligi p̄nt theologis q̄ solis iuristis sicut architecta iudicat de ceteris. **C**oncedimus tamen q̄ nulli inferiores ad papā vel ad generale conciliū faciunt determinatōnes in fide q̄ ligent generaliter oēs xp̄ianos vt p̄cise sūt talium / p̄terea dicunt inferiores plati causas fidei magis ventilare q̄ terminare / qz referuat autoritas superiorū qui p̄tatem habet vniuersalem diffiniendi et obligandi. Ad si dicat qz plati inferiores et inquisitores q̄q̄ sunt ignari sacrarū sc̄arū / sicut arguit ockam plane ita fuerunt q̄q̄ summi pontifices / p̄terea cōcedimus platos inferiores nō debere questiones fidei iudicialiter decidere / nisi concurrentibus istis causis. **P**rima q̄ sc̄dulum fuit ortū ex aliquibus assertionibus in sua dyocesi / quia de his q̄ foris sunt nihil ad eos nisi forte requisiti sunt in fidei subsidium. **S**c̄da q̄ assertiones tales sunt q̄ sine piculo non p̄nt diu admitti vel tolerari / ne eorum falsitas ignorari seu dubitari. **T**ercio dum habet sufficiens copia doctorū in sacris lris et hominū scientiū discernere si tales assertiōes sunt explicite cōtra fidem et p̄ sacrā scripturam reprobate in snia vel affectu. **P**ossunt itaq̄ inmo et debent plati et doctores sc̄re multa esse cōtra fidem explicite / q̄ qualia populus nescit nisi implicite. **U**nde regulariter nec papa nec generale concilium debet facere determinationes fidei nisi concurrant hec tres cause. q̄ si dicitur prelatos et doctores posse facere de aliquibus assertionibus declaratiōes que sunt cōtra fidem non tñ p̄nt determinare. **H**oc nihil est qz papa vel generale concilium determinando de fide seclusa reuelatōe sp̄ali nō faciūt ali-

ud nisi declarare talia esse de fide nisi cum penarum adiectōe. **B**eniqz nō p̄t allegare cōtra platos vel doctores si prius damnēt assertōes doctrinaliter et iudicialiter q̄ enocent et damnēt assertores. **E**xemplū multū plex de numismate falso et de morbo canceris ac silibus. **H**oc insup practicum est hoc sacro cō alio de erroribus wyckleff et de isto quilibet tyrānus etc. **E**t in alijs concilijs et de heresibus et apocriphis dogmatibus / sine actione dānatis. **E**st em̄ prius dānare hereses q̄ dānari possint errantes / p̄terea p̄uersissimus ac perniciosissimus est nō quidē ordo inuis sed illius confusio nolle quōlibet tractare prius de interesse fidei q̄ discussum vel decidum fuerit de interesse p̄sonali. **E**t hic locū habet dictum xp̄i **M**atth. xv. **I**ritū fecistis mandatū dei / p̄pter traditiōes v̄sas. **N**unquid nō est iudicium sufficiēter fundatū vbi error nūciatus est / reus p̄motor / accusans / iudex dānans. **A**duertat plati ea q̄ sequerentur in cōuenientia passim ac libere aliqui p̄dicarent quicquid vellent. **N**eqz possent corrigi nisi referendo causas ad sedē aplicam / vbi plerūqz pauci sunt theologi / nisi forte tales qui p̄nt esseri et ps audēter nō arrogāter affirmo qd in dānationē nonē assertōnū / p̄tes fuerūt m̄gi in theologia ac licentiati / absqz baccalarijs formatis et alijs / q̄ sunt in hoc sacro p̄ alio et tribus mensibus duravit eorum deliberatio q̄ fiebat publice et libere qz testādo q̄ solū ad extirpationē errorum sicut sua p̄fessio requirit intendebant. **P**ropterea non euocata est facultas doctorū tota sicut theologi oēs vocati sunt / qz de solo fidei interesse querebat. **A**ddo q̄ nullus vnq̄ inuētus est mesciente qui auderet dicere q̄ assertōes iste et sil̄es essent vere q̄uis aliqui diuerticula cōfingerent ne rīderent ad rem istā. **R**itūs executio facta est nō p̄ vnū aut p̄ duos / sed p̄ sedecim m̄gros ad hoc iudiciale de puratos.

Oper. est declarāda quarta ps. **O**mn̄ia dicens q̄ hec assertiōnes nouem sunt per hoc sacrum concilium vel p̄ sedem aplicam de necessitate sciuntis reprobāde / et hoc vere vel interpretatiue. **R**eddit̄ hec ps p̄p̄cna t̄a ex p̄oub. reprobatoibus q̄ ex p̄batōib. par-

Assertiones magistri

his pcedētis, vīz ex iure diuino ex iure naturali & humano. **N**ō em̄ minus imo amplius cōaliū generale obligat vigilat̄ intēdere ad extirpationē errorū & emēdationē errantiū/ quā p̄lati inferiores vel etiaz ipsi seculares principes qui q̄liter obligantur notū est ex priouibus & sciētibus legē loq̄r. **B**einde patet eadē ps ex verbis huius sacri cōaliū positū in cōdemnationē huius assertōis. **Q**uilibet tyrannus &c. vbi sic d̄r. **P**recipua sollicitudine volēs sacrosancta synodus ad extirpationē errorū in diuersis mūdi p̄tibus inualescentiū pcedere sicut tenet & ad hoc collecta est. **N**up̄ accepit &c. **B**eniq; sumit̄ p̄batō p̄tis huius ex notorietate multiplicis scandali qd̄ verisim̄ tolli non pōt nisi p̄ determinationē huius sacri concilii. **S**candalū vnū est inter p̄latos etiā eiusdem regni pluribus diffinitibus vnā alijs murmurantib; & virtualiter reprobandis d̄cedo qd̄ de opinione fidei facere volunt q̄ snie p̄tius late p̄ regē & vniuersitatem approbate/ ac p̄ regnū accepte sunt inique pudie dicebat̄ in publico. **R**euera bñ dixit apls de heresi/ q̄ ipsa sicut cancer serpit/ qm̄ ex vna iam centū erote sunt/ ita q̄ sanguis sanguinē tangit. **S**candalū aliud est inter doctores & scholasticos aliq̄s sicut p̄z eorū q̄nis nō exp̄sse reprobēt snias istas/ sed p̄fecto seducūt sese diffamāt/ nec inramēta custodiūt. **S**candalū aliud est et fuit multipler & horrendū inter seculares. **S**ed ve p̄ q̄s & q̄ nō p̄ fidei defensores/ neq; p̄ heresim̄ reprobatores viderint ipsi qui fecerūt & faciūt ope vel cōsilio vn̄ scandalū tale venit/ q̄ p̄fecto non datū fuit sed acceptū. **E**st ei par multa diligētibus legē dñi et nō est illis scādālū. **E**go fidēter p̄ me m̄ deo q̄ nec tā potens sum q̄ possim̄ opari destructionē talē totius cōitatis aut regni. **N**ectā p̄uersus & nequā vt hoc vellē deo p̄picio/ & ad veritatē p̄scrutandā esset vigilantius attendendū qd̄ importent voces tales/ vt occurreret destructionis piculo si tale sit & vn̄ sit hec p̄cussio/ ē inquit̄ in destructionē cōitatis totalr̄ &c. **D**icere habet ois bonus ciuis ecce si p̄pter me tēpestas hec orta est mittite me in mare &c. **S**ed rep̄mo. **C**ū hec ita se habeāt de tantis scādālis/ dū sacri hoc generale cōaliū p̄t occurrere/

et opem ferre si diffinuit̄ si p̄crastinet̄/ si in p̄sonarū acceptionem velit h̄c fidei iestū xpi. **N**onne iudicabit̄ in se & in suis membris rep̄hensibile? **N**onne de reatu apud deū et hoies arguet̄. cur ita & q̄ vnico snie diffinitive verbo/ tātis malis occurrere p̄t denios ad se reducere et errantes reuocare qd̄ q̄ti meriti sit. **J**acobus oñdit. **S**icut itaq; oēs diffinitive p̄hibemus/ recte qd̄ non p̄bitus. **f**aciūt p̄ hac p̄te dicta scripture sc̄ptorū. **e**z. de hereti. c. ij. **Q**ui alios cū p̄tē. xxiii. q. iij. c. ita plane. lxxxij. dif. c. error cui nō resistit̄ approbat̄. **e**z. de homici. c. sicut dignū. **Q**ui potuit hominem liberare &c. **M**atth. xvij. de tollēdis scādālis & mēbris nocētib; in corpe mystico/ ac de illa lege dicē ecclie q̄ si ecclēsiā nō audierit sit tibi sicut ethnicus & publicanus. **o**z etiā ibi loq̄ sic vt audiat̄. r. j. **P**et. ij. pati sp̄ ad satisfactiōnē oī poscēt̄ &c. **O**bscuro/ peto & obtestor p̄ matrē oim̄ bñ viuentiū charitatē/ p̄ illā sine q̄ deo nemo placere p̄t neq; saluari fide. s. catholicā p̄ beatā deniq; felicitatis spem. **N**olite fieri sicut monet aplus impudētēs/ sed intelligētēs q̄ sit volūtas dei. **C**ōstat aut̄ q̄ti est ad p̄ns dicere talis intelligentia in q̄tuor cōsideratōibus in q̄bus mor̄ finis erit. **P**rotestor nihilomin; solenniter & supposito qd̄ mihi nō p̄iudic; modestia mea/ quā hactenus tenui coram dñis cōmissarijs & hic nolēdo quicq; dice res el̄ m̄dere circa materiā harū nouē assertionū p̄ter id qd̄ ad reprobationē earū theologica spectat & ad aptiōnē theologiam materiā p̄dicādo q̄ altera ps s̄tr̄ se habeat aut cōgērit qd̄ fiat descēsus ad p̄sonalia q̄lia cūq; tangētia vel xpianissimū regē f̄iācie/ cuius legatō ē fungor/ vel sacra theologice facultatē/ aut illā cuius ps est vniuersitatis p̄ficiē. aut p̄sonā meā/ in fama/ doctriāna vel aliter det̄ & pateat mihi legitime de fensidōis & r̄nsionis locus. **S**ic spero firmiter in dño q̄ potētissima veritas vincet/ et fides in q̄ est mundi victoria. **H**abet veritas s̄tr̄ & iusticia dicēte **A**ug. quandā lucē suā q̄ velut orbiculariter se diffundit/ & terminat̄ in vmbiā/ a qua luce dum quis res fugit ercecat̄/ & magis ac magis i tenebrosā dimergit̄. **I**ntelligamus igit̄ q̄ sit volūtas dei sub p̄sideratōibus paucissimis

Intelligere conuenit q̄ hereticus est (si-
cut dicit Aug. in de ueritate crededi. 7 ho-
be. xliij. q. iij.) Qui alicuius r̄p̄alis como-
di et maxime glorie p̄ncipatusq; sui gr̄a/
falsas ac nouas opiniones uel gignit uel se-
quit̄. **E**cce q̄d dicit. **E**t nedū assentiēs qm̄
dubius in fide infidelis est dum uic; dubi-
tat in eis q̄ explicata 7 certa fide tenet crede-
re/ p̄siten/ uel docere r̄o e sui status scieuel
gradus/ propterea dixi me non dubitare.
Intelligere cōuenit qd̄ heresis sola nō
facit de p̄ se hereticū/ nisi dū cōiūḡit̄ depra-
uatio p̄nax̄ ipsius uolūtat̄. iuxta illud
Aug. **E**rare potero hereticus nō ero/ 7 b̄
locū habet p̄statio ac submissio cōditio-
nalis q̄ p̄naciā excludit. **H**oc uerū est in
dubijs/ s; in certis illa inquinat potius q̄
saluat/ 7 est duplex inq̄tas r̄c. p̄z in hereti-
cis dicētib; se fidē catholicā semp̄ uelle p̄-
fici. **I**ntelligere p̄uenit q̄ ille cōfessus
est p̄nax̄ q̄ nō dimittit̄ erroz̄ suū/ nec q̄rit
cauta sollicitudine ueritate/ uel queſite r̄ do-
cte nō obedit/ cui⁹ p̄naciā multa sūt si q̄ si-
cut enumerat ockaz̄ prima pte uo yaloz̄ uū
li. iij. ponit decē r̄ nonē signa. **E**go redigo
ad duodecim/ inter q̄ illud est p̄ apuū r̄ p̄f-
simū/ dū erroz̄ defendit̄ factis r̄ uerbis/ mi-
nis r̄ terroribus/ cantelis r̄ ambagib;. **A**li-
ud signū est in eis qui cōsentiūt̄ errātib; sicut
dicit ad Rom. j. q̄to amplius/ qui erro-
res uel errātes defendere satagūt̄ malis
modis. **I**ntelligere postremo p̄uenit q̄
nō licet hoīes ea nescire q̄ spectant ad offi-
ciū p̄p̄iū/ sicut oportet iudices cognoscere
ea de quibus iudicare habēt/ ut de homici-
dijs furtis r̄ siliibus. **S**ilr̄ oportet p̄latos r̄
doctores scire nedum implicite/ sed etiā ex-
p̄licite ueritatē nostre legis/ tam in specula-
bilibus q̄ imaginabilib;/ q̄ nec̄iesūt̄ r̄ uer-
les ad docēdū r̄ arguēdū ad cōnpiēdū/ ad
erudiendū/ in iusticia/ sicut dicit apls̄ ut p̄-
fectus sit hō dei / ad opus bonū instruct⁹.
Nihil aut̄ magis scire cōuenit in p̄p̄o x̄pi
ano r̄ in oī republica/ q̄ q̄seruāda s̄ pacta
seu iuramēta ad deū r̄ p̄ximū / r̄ quō non
inferēda sit iniuria p̄ximū/ p̄sertim in re si-
bi charissīma q̄ est uita corp̄alis et sp̄ualis
s; aie neq; occidat̄ a non uero iudice suo
neq; impediat̄ p̄ sub tā mortem eterna sa-
luta sua. **E**t deniq; nō uisurpet/ quib; nou

est cōcessa sibi p̄tatem/ neq; uelit esse iudice
testis r̄ p̄s/ r̄ sibi ius dicere qd̄ nefas est. et
ita de siliibus p̄ceptis moralib; r̄c. **H**oc
attēdētes nolite fieri imprudētes sed intel-
ligētes q̄ sit uolūtas dei. r̄ sicut corde crea-
ditis ad iusticiā/ sic potēs r̄ cōstans uſa sit
oīis confessio ad salutē. quatinus q̄ p̄bati
sunt manifesti fiant. **E**t pax dei q̄ eruperat
oīm sensum custodiat corda uſa/ r̄ intelli-
gentias uſas in x̄po iesu dño nro/ qui ē de-
us b̄ndictus in secula Amen.

Assertiones cōtente
in p̄posito de functione m̄gr̄i Johis parui et
forma cōdemnatōnis earundē q̄ facta fuit
p̄ ep̄m̄ Parisien.

Iratum est unicuiq; subdito
absq; q̄cūq; p̄cepto uel māda
to h̄m̄ leges nāle/ moralē/ r̄ diuīnā
occidere uel occidi facere quēli-
bet tyrannū/ q̄ p̄ cupiditatē/ fraudē/ fornicle-
giū/ uel malū ingenū/ machinat̄ s̄ salutē
corp̄alē regis sui r̄ superiorū oīm p̄ auseren-
do sibi suā nobilissimā r̄ altissimā dñatiōz̄
Hedū licitū s; honorabile r̄ mentorū/ ma-
xime qm̄ ē potētē tante/ q̄ iusticia nō p̄t̄ bo-
no mō fieri p̄ sup̄mū. **E**rronea in fide r̄ in
morib; multiplic̄ scādaloſa. **L**eges nālis
moralis r̄ diuīnā antoz̄āt̄ unūquēq; subdi-
tū de occidēdo uel occidi faciēdo dicit̄ ty-
rannū. **E**rronea in fide r̄ morib; ac legib;
nāli moralī r̄ diuīne iniuriosa. **L**icitū ē
unicuiq; subdito/ honorabile r̄ mentorū/
occidere uel occidi facere sup̄ia noiatū ty-
rannū/ p̄ditore r̄ infidelē suo regi r̄ sup̄mo
dño/ p̄ explorationes r̄ insidias. **E**t p̄p̄ia
mors q̄ debēt mori tyranni/ occidere. i. eos
uillane. i. sine diffidatiōe/ p̄ optimas caute-
las/ exploratōes r̄ insidias/ r̄ est licitū diffi-
mulare/ r̄ silere uolūtatē suā de sic faciēdo;
falsa erronea r̄ scādaloſa. **H**us est rō r̄
eq̄tas/ q̄ oīs tyrānus occidat̄ uillane/ p̄ ex-
ploratōes r̄ insidias/ r̄ est p̄p̄ia mors q̄ de-
bent mori tyrāni r̄ infideles occidere. i. eos
uillane/ p̄ bonas cautelas exploratōes r̄ in-
sidias. **E**rronea crudelis et impia. **N**lle
q̄ occidit uel occidi facit tyrannū/ supra noia-
tū modis p̄dictis/ nō o; de aliq; r̄phēndi
et rex nō o; solū esse cōtētus/ sed o; h̄re fa-
ciū acceptabile r̄ antoz̄are quantum opus

vt obsecratio facta erat me audisti. Sit ex-
oio merces v'ra de' q' qd tribuā non ha-
beo. **C**redite vt facitis veritati / r tpe libera-
uit vos / r in eterna tabernacula sua luce p-
ducet. **P**restante eo per que veritas r gra-
tia facta est ihesu christo qui ē deus bene-
dictus in secula Amen. **finit.**

Alius sermo eiusdes

Oportet hereses eē sicut dicit
apltus. j. **Cor. xi.** vt q' pba-
ti sūt māifesti sūt in vobis. p-
bati in qua p' fidē in intellectu /
p' charitatē in affectu / p' exercitationē i effe-
ctu. **P**rovidētia nimirū sine sapiētie / que
attingit a fine vsq' ad finē fortē / sua iureq'
disponit oia. **Sap. viii.** nō sineret mala fie-
ri. teste **Augl.** si nō posset / sciret r vellet in-
de bona elicere / disponēs finē amoris per-
uenit ad finē finis boni atq' gloriosi / qd' vi-
dit ap'ltus dū ait. **Domus qm' diligentib' v'**
deū oia cooperat' in bonū. Et sic oia inq't
Quido carthusiens' vt etiam aliena mala
imo r p'ua dē ex p'co p'surgit q's humili-
or. **E**st aut' hic ex heresibus hoc salubre
quatuor sicut corde credit ad iusticiā / ita
fiat ore cōfessio ad salutē. **A**d roma. x. p'fi-
tendo s'z fidē suā extrinsecus / qd' cadit s'z
p'cepto obligatē ad sp' nō pro sp' nisi casib'
certis / qui pnt ad pns quattuor nominari
Unus ē corā infidelib' r tyrānis sicut tpe
martyrū. **Alter** corā p'fidis hereticis vt tpe
doctoz. **Tercius** ad testificandū vel rñden-
dū sicut fit corā iudicibus. **Quart'** doctri-
nalē r iudicialē erudiendū. sicut fit a prela-
tis r p'coatoribus. **In** casu p'mo exerce't pa-
tientia vū hymnus loq't. **In** scōo sapien-
tia r plerūq' p'stātia / iux' dictū **Augustini.**
In tercio meritū acq'it' / vt dū p'nt' rñdit /
suis xpc' filij dei vim / dicit glosa q' fuit h'
ad meritū. **In** quarto doctrinale r pasto-
rale officij exerce't. **Job. x. et Abath. vlē.**
et Malach. ij. r Pet. iij. rē. Et qua distin-
ctio ē p'ntus elicet' q' q' p'fessio fidei sit ex-
trinsecus ad salutē neduz ore sed etiā gestu
vel ope vt assistēdo cōfētibus vel docētibus
veritatē. **I**lli p'ies reuerēdissimi r cete-
ri q' pudicē remāserūt cū alijs assistentibus
quiq' nūc remanēt vel assistūt / collaudan-
di sūt / tāq' beati q' audiūt v'bz dei. sit corū

merces copiosa deus / q' quid retribuā nō
habeo. **Q**ui ex deo ē inquit xpc' v'ba dei au-
dit. **T**imēdū ē qd' sequit' resu'gētibus pro-
pterea nō auditis q' ex deo nō estis. sed re-
p'rio. **C**ohortor at' p' illō apli in episto
la dñice curretis originalit' ad **Eph. ij.**
Molite fieri imprudētes sed intelligētēs q'
sit volūtas dei / vt dicamus ei / fiat volūtas
tua sicut in celo r in terra. qd' vtiq' p'hibet
fieri triplex sapiētia. terrena / aialis / diaboli-
ca. **E**licet' p'terea / q' si q's voluerit testimo-
niū sue fidei palā dicere / q's ille fuerit pre-
sertim eruditus / audiētia sibi publica dari
debz / meret' insup dū refugit eē docto' no-
cturnus r in angulis / alit' q' nicodemus q'
venit ad deum nocte. **T**repidōs nempe r
obscurōs sue fidei p'fessores arguit christ'
dicens / q' in tenebris audistis p'dicate sup
tectā / q' q' me erubuerit **Luc. ij.** et sermōes
meos r filius hoīs erubescet eū corā ange-
lis dei. **I**taq' sit fides vniuscuiusq' in ore
sit in oculis sit in fronte. **E**x q'bus ita p'
locutis p'ntus elicet' v'itas duplicis vlti-
me p'is n're p'clusiōis quadrimēbris alias
posite q' talis ē. **N**ouē assertions cū su-
is reprobatiōibus iudicialit' nunciare spe-
ctant ad fidē etiā explicite. **E**t sunt p'ut in
scedula p'tinent' rōnabilē qualificare. **P**o-
tuerūt insup per doctores r ordinarios lo-
coz doctrinalr ac iudicialit' p'dēnari. **S**ūt
deniq' p' hoc sacrū p'aliū vel p' sedē ap'licā
de necitate salutis reprobādē r hoc vere vl'
interpretatiue. **A**d elucidationē ponebat'
casus longus / dans intellectū de a et b va-
sallis c regis. **A**dditus ē casus brevis iste
q'libet tyrānus rē. p'posite sūt quattuor cō-
clusiōes / rñsum ē p' p'clusiōnē hāc quadri-
memb're tam firmē in sermōe q' certitudi-
nalit' apud me ē in corde / q' qd' scimus lo-
quimur r credidi p'pter qd' locutus sum.
Mā r vbi intēdens (ait **Julius cesar**) in-
geniū valet. **N**emo aut' facere metuit s'm
vegetiū quod optime didicisse cognoscit.
Qis bene loqui dicit **socrates** / nil loquere
nisi qd' bene didiceris.

Quidē prima ps cōclusiōis
sufficiēter p'bata ex pluribus forte
verbis q' necē fuit eruditus in theo-
logiis sermōibus / sed fortassis nō plurib'
q' oportuerat p' nō eruditus. **I**taq' deducit